

Yazdır / PDF

Cevap anahtarı ve kazanım haritası eklenir

T.C.

..... OKULU

2026-2027 1. Dönem · 11 Türk Dili ve Edebiyatı · Türk Dili ve Edebiyatı 11 — 1. Dönem 1. Yazılı Örneği

Ad Soyad	Sınıf / No	Puan
-------------	---------------	------

Süre 40 dakikadır. Çoktan seçmeli sorularda doğru seçeneği işaretleyiniz; açık uçlu soruların çözümlerini ayrılan alana yazınız. Başarılar dileriz.

1. Bir Karagöz faslının okumasına başlamadan öğretmen, perdeye çıkacak yeni bir tipin repliklerini şu biçimde tahtaya yazar:

12 P

- Uy Karagöz, ne yapaysun oralarda? Ben Karadeniz'den kalkup geldum, iş ararum!
- Hamsi tuttum, kayuğa doldurdum, pazara getirdum!
- Sen beni tanumadun mi? Ben pu memlekette herkesi taniyrum!

Bir öğrenci, bu repliklerdeki 'yapaysun, geldum, ararum, pu, tanumadun' gibi söyleyişlerden yola çıkarak perdeye çıkacak tipin ne temsil ettiğini tahmin etmek istiyor. Öğrencinin repliklerdeki ipuçlarından çıkarabileceği en tutarlı tahmin aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Metnin bir oyun değil, bir bölgeyi anlatan bilgilendirici bir yazı olduğunu gösterir
- B) Okumuş, ağdalı ve Arapça-Farsça tamlamalarla konuşan yarı aydın bir tiptir
- C) Süslü Osmanlıca kullanan, züppe ve mirasyedi bir tiptir
- D) Belirli bir yörenin ağzını/şivesini temsil eden, o bölgeyle özdeşleşmiş bir tiptir
- E) Halktan, okumamış, argoya yakın söyleyişle konuşan başrol tipidir

2. Aşağıdaki mektup parçasını okuyunuz.

12 P

Sevgili torunum,

Buraya geldiğimizden beri yağmur mütemadiyen yağıyor. Sabah pazara çıkarken yağıyordu, öğle vakti bahçede yağıyordu, akşam kapıyı kilitlerken hâlâ yağıyordu. Damlalar öyle iri değil, toprağı ancak ıslatıyor; ama komşumuz Nazmiye Hanım'ın dediği gibi üç gündür bir an olsun dinmedi. Sen de oralarda şemsiyeni yanından ayırma, emi.

Bu metinde geçen “mütemadiyen” sözcüğünün bağlamdaki anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aralıklarla, zaman zaman
- B) Birkaç saat, kısa süreli
- C) Ara vermeden, sürekli
- D) Yeniden, bir kez daha
- E) Şiddetle, şağanak hâlinde

3. Şehir dışında üniversite okuyan Elif, ablası Selin'e aşağıdaki mektubu yazmıştır. Cümleler numaralandırılmıştır:

12 P

(1) Kayseri, 14 Mart

(2) Canım ablacığım,

(3) Sana yeni yurdumdan bir haber vermek ve senden küçük bir ricada bulunmak için yazıyorum.

(4) İlk haftalar biraz zorlandım; oda arkadaşım Ordu'dan gelen çok sıcak bir insan, akşamları birlikte ders çalışıyoruz, kantindeki çorba beş liraya satılıyor ve dersler sabah dokuzda başlıyor.

(5) Kütüphanenin geç saate kadar açık olması işime yaradı, sınavlara oradan hazırlanıyorum, açıkçası buraya alıştığımı söyleyebilirim.

(6) Özetle her şey yolunda; yalnız kışlık montumu evde unutmuşum, onu bir fırsatını bulunca kargoyla yollarsan çok sevinirim.

(7) Kendine iyi bak, annemle babama da selam söyle.

(8) Sevgiyle, Elif

Elif mektubunu geri okurken bölümlerin işlevini düşünüyor. Mektubun yapı unsurları göz önüne alındığında cümlelerin işlevi için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) 3. cümle yazma amacını önceden duyurduğu için giriş, 6. cümle bu amacı özetlediği için sonuç işlevi taşır.
- B) 4. cümle amacın özetlendiği sonuç bölümüdür, 6. cümle ise iyi dilek bildirdiği için kapanış işlevi görür.
- C) 5. cümle yazma amacını bildiren giriş, 6. cümle ise ayrıntıların sıralandığı gelişme bölümüdür.
- D) 2. cümle mektup burada başladığı için giriş, 3. cümle ise asıl anlatımın yapıldığı gelişme bölümüdür.
- E) 7. cümle amacın özetlendiği sonuç, 8. cümle ise ayrıntılı anlatımın yapıldığı gelişme bölümüdür.

4. Edebiyat dersinde öğretmen, öğrencilerden okudukları bir gölge oyunu ya da özel mektup hakkında kısa bir değerlendirme yazmalarını ister ve şu uyarıyı yapar: “Değerlendirmenizde bir ölçüt adlandırın, metinden kanıt gösterin ve seçtiğiniz ölçütün metnin türüne uygun olmasına dikkat edin.” Öğrencilerin yazdığı değerlendirmeler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

12 P

Öğrenci	Metin	Değerlendirme
Mert	Özel mektup	Mektubu okurken çok duygulandım; bence bu, okuduğum en etkileyici mektuptu.
Sena	Gölge oyunu	Karagöz'ün her söyleneni yanlış anlaması gerçek hayatta görülmez; olaylar gerçekçi olmadığından oyun başarısızdır.
Elif	Gölge oyunu	Hacivat'ın ağdalı sözlerini Karagöz'ün halk ağzıyla yanlış anlaması güldürüyü doğuruyor; dil düzeyi farkı, oyunu güldürme amacına ulaştırıyor.
Onur	Özel mektup	Mektup edebî bir metin olduğundan kurmacadır; içindeki tarih, yer ve kişileri gerçek dünyayla karşılaştırmak anlamsızdır.
Ayşe	Gölge oyunu	Oyunda Karagöz bir iş kurar, gelenlerin isteklerini yanlış anlar ve oyun, bitiş bölümüyle sona erer.

Öğretmenin uyarısındaki üç koşulu birlikte karşılayan değerlendirme hangi öğrenciye aittir?

- A) Elif
- B) Mert
- C) Sena
- D) Onur
- E) Ayşe

5. Öğretmen, sınıfa “Güvercinden E-postaya: Haberleşmenin Yolculuğu” başlıklı çok modlu bir video izletmeden önce üç gruba farklı izleme amaçları verir.

12 P

Grup	İzleme amacı
1. grup	Videoda sözü edilen iletişim araçlarını ortaya çıkış sırasına göre bir zaman şeridine yerleştirmek
2. grup	Videoda e-postanın mektuba göre sağladığı hız avantajını gösteren örneği bulmak
3. grup	Videonun sonunda ileri sürülen “Dijital iletişim insanları birbirine yabancılaştırdı.” yargısının videoda sunulan kanıtlarla ne ölçüde desteklendiğini tartışmak

Grupların amaçlarına en uygun dinleme/izleme stratejileri sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Seçici – not alarak – eleştirel
- B) Not alarak – seçici – eleştirel
- C) Eleştirel – seçici – not alarak
- D) Not alarak – eleştirel – seçici
- E) Not alarak – not alarak – not alarak

6. Bir okulun öğretmenler odasında geçen konuşmadan bir bölüm aşağıda verilmiştir:

12 P

****Ayşe Öğretmen:**** Yeni gelen stajyer arkadaşla bir proje hazırlamayı düşünüyorum.

****Kadir Öğretmen:**** Boş ver, o gençler işi ciddiye almaz; yeni mezunların hiçbirinden verim alamazsın zaten.

****Ayşe Öğretmen:**** Ama daha tanışmadın bile, çalışkan biri olabilir.

****Kadir Öğretmen:**** Tanışmama gerek yok, hepsi aynıdır.

Kadir Öğretmen'in Ayşe Öğretmen'in önerisine yaklaşımı, sağlıklı iletişimi engelleyen bir tutum sergilemektedir. Kadir Öğretmen'in sözlerine dayanarak bu tutumun türü ve bunun repliklerdeki kanıtı hangi seçenekte doğru eşleştirilmiştir?

- A) Bilgiçlik taslama; çünkü konu üzerine bildiği tüm bilgileri sıralayarak üstünlük kurmaya çalışmaktadır.
- B) Dilden kaynaklı engel; çünkü kullandığı terimler karşısındaki tarafından anlaşılamamaktadır.
- C) Ön yargı; çünkü stajyeri hiç tanımadan onun hakkında olumsuz ve genelleyci bir kanıya varmaktadır.
- D) Sözü kesme; çünkü karşısındakinin cümlesini tamamlamasına fırsat vermeden araya girmektedir.
- E) Fiziksel engel; çünkü ortamdaki gürültü konuşmanın sağlıklı yürümesini zorlaştırmaktadır.

7. İzlediği çok modlu bir metni “kanıtlanabilirlik” ölçütüyle değerlendirmek isteyen Arda, “İletişimin Dünü ve Bugünü” adlı kısa bir videodan aşağıdaki notları almıştır.

12 P

Not	Videoda duyulan cümle	Görsel ve işitsel öge
1. not	Telgraf, haberi posta ile gönderilen mektuptan çok daha kısa sürede ulaştırıyordu.	Sakin ses, eski bir telgraf makinesinin görüntüsü
2. not	Bugün gençlerin hiçbiri mektup yazmıyor.	Sakin ses, telefonuna bakan gençlerin görüntüsü
3. not	E-posta, insanlığın bugüne kadarki en büyük buluşudur.	Coşkulu ses, hareketli bir müzik

Arda'nın bu notlara dayanarak yapacağı değerlendirmelerden hangisi, seçtiği ölçüte ve gerçek dünya bilgisine uygundur?

- A) 2. nottaki cümle, günlük hayatta sık duyulduğu için kanıtlanmış bilgi sayılır.
- B) 3. nottaki cümle, videonun anlatıcısı söylediği için doğrulanmış bir bilgidir.
- C) Video akıcı ve ilgi çekici olduğundan içindeki bilgiler kanıtlanabilir niteliktedir.
- D) 3. nottaki cümle, coşkulu ses tonu ve müzikle desteklendiği için ölçütü karşılar.
- E) 1. nottaki cümle, gerçek dünya bilgisiyle sınıp örtüştüğü için ölçütü karşılar.

8. Öğrenci meclisi temsilcisi Zeynep, okul kütüphanesinin cumartesi günleri de açık olması için okul müdürüne bir e-posta yazacaktır. Zeynep'in amacı, müdürün bu konudaki kararını olumlu yönde etkilemektir. Zeynep'in hazırladığı plan taslağı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

12 P

Madde	Plan taslağındaki not
1	Konu satırı: Kütüphanenin cumartesi günleri açılmasına ilişkin öneri
2	Hitap: Sayın Müdürüm,
3	Sınıflarda yapılan ankette öğrencilerin cumartesi günü kütüphaneden yararlanma isteğini gösteren sonuçları eklemek
4	Aynı uygulamayı başlatan başka bir okulun kütüphane sorumlusu öğretmenin gözlemlerine yer vermek
5	Kütüphanedeki sessizliği ve kitap kokusunu imgeler ve benzetmelerle anlatan uzun bir paragrafı e-postanın ana bölümü yapmak
6	Olası “Cumartesi günü görevli bulunamaz.” itirazına karşı gönüllü öğretmenlerle hazırlanacak bir nöbet çizelgesi önermek

Zeynep'in yazma amacına uygun baskın dil işlevi dikkate alındığında plan taslağından çıkarılması gereken madde hangisidir?

- A) 1. madde
- B) 2. madde
- C) 3. madde
- D) 5. madde
- E) 6. madde

CEVAP ANAHTARI (öğretmen nüshası — dağıtmadan önce kesiniz)

1	2	3	4	5	6	7	8
D	C	A	A	B	C	E	D

